

وحیدعظیم‌نیا دبیر گروه اقتصاد

بومی‌سازی تجهیزات راهبردی نه تنها در جهت رفع نیازهای تولید داخلی است، بلکه وابستگی به کشورهای خارجی را نیز کاهش می‌دهد. با تولید ماشین‌آلات و تجهیزات کلیدی در داخل، صنایع کمتر به واردات وابسته می‌شوند و در نتیجه خودکفایی ملی را افزایش می‌دهند و آسیب‌پذیری را در برابر بویایی بازار بین‌المللی و ریسک‌های ژئولیتیکی کاهش می‌دهند. این استقلال ثبات اقتصادی و امنیت ملی را تقویت و زیربنای توسعه صنعتی پایدار را فراهم می‌کند. در صفحه پیش‌رو به بررسی نقش سازو کار «تولید بار اول» در کنترل کسری تراز تجاری پرداخته‌ایم.

گفت‌وگو

کارشناس حوزه علم‌وفناوری در گفت‌وگو با «جوان» تشریح کرد جبران کسری تراز تجاری و ارزی به کمک تولیدات بار اول تجهیزات راهبردی صنعتی

کارشناس حوزه علم و فناوری معتقد است تولید بار اول تجهیزات و فرآیندهای تولید پتانسیل بسیار زیادی برای ایران و مزایای متعددی را به همراه دارد. ایران با کاهش هزینه‌های ارزی، رسیدگی به کسری تجاری، توسعه زنجیره‌های ارزش و افزایش رقابت صنعتی می‌تواند رشد و ثبات اقتصادی خود را تقویت کند. علاوه بر این، تلاش‌های بومی‌سازی مکانیسمی حیاتی برای مقابله با تأثیر تحریم‌ها فراهم و ساب‌آوری و خودکفایی کشور را در صنایع استراتژیک تضمین می‌کند.

■ ■ ■

محمدصادق سالم کارشناس حوزه علم و فناوری در گفت‌وگو با «جوان» درباره اهمیت کاهش هزینه‌های ارزی صنایع به کمک تولید بار اول اظهار کرد: بومی‌سازی تجهیزات و فرآیندهای تولید نقش‌ی محوری در کاهش نرخ ارز صنایع، بهبود رقابت‌پذیری صنعتی، کنترل کسری تراز تجاری و ایجاد تاب‌آوری در برابر تحریم‌ها دارد. تولید بار اول و بومی‌سازی تجهیزات نه تنها هزینه‌های ارزی را کاهش می‌دهد، بلکه فرصت‌های صادراتی را برای محصولات داخلی ایجاد می‌کند. با تولید تجهیزات باکیفیت در داخل، صنایع می‌توانند دامنه‌بازار خود را گسترش داده و درآمد ارزی را افزایش دهند. این به نوبه خود به رفع کسری تراز تجاری به ویژه در بخش‌هایی که به شدت به ماشین‌آلات و تجهیزات وارداتی وابسته هستند، کمک می‌کند.

این کارشناس حوزه علم و فناوری درباره اثرگذاری تولید بار اول بر توسعه زنجیره ارزش و تولید ارزش افزوده و رقابت‌پذیری صنعتی گفت: تولید بار اول تجهیزات و فرآیند تولید صنعتی ایران را قادر می‌سازد تا از خام‌فروشی فاصله گرفته و بر توسعه زنجیره ارزش و تولید محصولات با ارزش افزوده تمرکز کند. تغییر از اقتصادی که عمدتاً محصولات خام و اولیه را صادر می‌کند به اقتصادی که طیف متنوعی از محصولات صنعتی را ارائه و رقابت‌پذیری ایران را در زنجیره‌های ارزش جهانی افزایش می‌دهد. این انتقال برای رشد اقتصادی پایدار و کاهش وابستگی به صادرات موادخام ضروری است.

وی ادامه داد: تولید بار اول و بومی‌سازی تجهیزات و فرآیندهای تولید، رقابت‌پذیری صنعتی ایران را افزایش می‌دهد. با توسعه توانمندی‌های داخلی برای تولید تجهیزات استراتژیک، صنایع می‌توانند هزینه‌ها را کاهش دهند، کنترل کیفیت را بهبود بخشند و به تقاضاهای بازار به طور مؤثرتری پاسخ دهند.

این افزایش رقابت‌پذیری به صنایع ایران اجازه می‌دهد تا سهم بیشتری از بازارهای جهانی را به خود اختصاص دهند و سرمایه‌گذاری خارجی را جذب و پیشرفت‌های فناوری را تقویت کنند. با توجه به تحریم‌های قابل توجهی که ایران با آن مواجه است، تولید بار اول تجهیزات استراتژیک از اهمیت بالایی برخوردار است. با کاهش اتکا به تجهیزات وارداتی، ایران می‌تواند تأثیر تحریم‌ها را بر اقتصاد خود کاهش دهد.

تلاش‌های بومی‌سازی یک رویکرد ضد تحریمی را ارائه می‌دهد و کشور را قادر می‌سازد تا سطح خودکفایی و تاب‌آوری را در صنایع حساس حفظ کند. این رویکرد به محافظت در برابر اختلالات ناشی از فشارهای اقتصادی خارجی کمک می‌کند.

وی در پایان گفت: تولید بار اول تجهیزات و فرآیندهای تولید، پتانسیل بسیار زیادی برای ایران و مزایای متعددی را به همراه دارد. ایران با کاهش هزینه‌های ارزی، رسیدگی به کسری تجاری، توسعه زنجیره‌های ارزش و افزایش رقابت صنعتی، می‌تواند رشد و ثبات اقتصادی خود را تقویت کند.

علاوه بر این، تلاش‌های بومی‌سازی مکانیسمی حیاتی برای مقابله با تأثیر تحریم‌ها فراهم می‌کند و تاب‌آوری خودکفایی کشور را در صنایع استراتژیک تضمین می‌کند.

طی یک‌سال اخیر، بیش از ۱۳۰ قرارداد جدید برای بومی‌سازی تجهیزات راهبردی به امضا رسیده است که حدود ۴/۴میلیارد دلار صرفه جویی ارزی و کاهش ارزی‌بری خواهد داشت. برای کشور ایران که درگیر کسری تراز تجاری در بخش صنعتی است و عمده واردات صنایع نیز ماشین‌آلات و تجهیزات است، بومی‌سازی تجهیزات راهبردی راهکاری مهم برای جبران کسری تراز تجاری است؛ بومی‌سازی تجهیزات راهبردی در صنایع یک کشور از طریق مکانیسم تولید بار اول مزایای قابل توجهی از جمله کاهش اتکای صنایع به نرخ ارز، کاهش نوسانات نرخ ارز، ارتقای تولید داخلی و پتانسیل رشد صادرات را به‌پر دارد.

■ ■ ■

یکی از مزیت‌های اولیه بومی‌سازی تجهیزات راهبردی، کاهش وابستگی صنایع به کشورهای خارجی برای نیازهای تجهیزاتی آنهاست. با تولید ماشین‌آلات و تجهیزات ضروری در داخل، اتکا به واردات کاهش و در نتیجه تقاضا برای ارز کاهش می‌یابد. این کاهش تقاضا به تثبیت نرخ ارز کمک می‌کند و تأثیر نوسانات نرخ ارز بر صنایع را کاهش می‌دهد. نرخ‌های ارز باثبات محیطی مطلوب را برای کسب‌وکارها فراهم می‌کند و به آنها اجازه می‌دهد سرمایه‌گذاری‌ها را برنامه‌ریزی کنند، هزینه‌ها را مدیریت و رشد بلندمدت را به‌طور مؤثرتری پیش‌بینی کنند.

ارتقای تولید داخلی و کاهش وابستگی به واردات

بومی‌سازی تجهیزات راهبردی نه تنها در جهت رفع نیازهای تولید داخلی است، بلکه وابستگی به کشورهای خارجی را نیز کاهش می‌دهد. با تولید ماشین‌آلات و تجهیزات کلیدی در داخل، صنایع کمتر به واردات وابسته می‌شوند و در نتیجه خودکفایی ملی را افزایش می‌دهند و آسیب‌پذیری را در برابر بویایی بازار بین‌المللی و ریسک‌های ژئولیتیکی کاهش می‌دهند. این استقلال ثبات اقتصادی را تقویت می‌کند، امنیت ملی را تقویت و هزینه‌های توسعه صنعتی پایدار را فراهم می‌کند.

صرفه‌جویی در منابع ارزی و کاهش کسری تراز تجاری

بومی‌سازی تجهیزات راهبردی نه تنها به کاهش وابستگی به واردات، موجب صرفه‌جویی قابل توجهی در ارز می‌شود. صنایع با جایگزینی واردات با تجهیزات تولید داخل، ذخایر ارزی ارزنده‌ای را ذخیره می‌کنند. این پس‌انداز می‌تواند برای رفع کسری تراز تجاری، سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌های اقتصاد یا تخصیص به پروژه‌های توسعه استراتژیک ملی مورد استفاده قرار گیرد. کاهش کسری تراز تجاری در بخش صنعتی به ثبات کلی اقتصادی کمک می‌کند و توانایی کشور را برای مدیریت مؤثر روابط تجاری بین‌المللی خود افزایش می‌دهد.

گسترش پتانسیل صادرات و ایجاد بازارهای جدید

بومی‌سازی تجهیزات راهبردی نه تنها نیاز داخلی را تأمین می‌کند، بلکه فرصت‌هایی را برای صادرات این محصولات بومی فراهم می‌کند. با کسب فناوری بومی‌سازی و تخصص صنایع می‌توانند تجهیزات باکیفیت و مطابق با استانداردهای بین‌المللی تولید کنند. این باعث می‌شود که آنها به بازارهای جهانی دست یابند و فرصت‌های صادراتی جدیدی ایجاد کنند. صادرات تجهیزات بومی‌سازی نه تنها باعث ایجاد درآمد ارزی می‌شود، بلکه شهرت کشور را به عنوان یک بازیگر قابل اعتماد و رقابتی در بازار بین‌المللی افزایش می‌دهد. این تنوع محصولات صادراتی به ایجاد یک سبد تجاری متعادل تر و پایدار کمک می‌کند.

توسعه زنجیره ارزش و کنترل اقتصادی بومی‌سازی تجهیزات و فرآیند تولید صنعتی نقش مهمی

اقتصادسیاسی

سرویس اقتصادی ۶۰۰۶۰۸۵۳۳

«جوان» آغاز مسیر کنترل کسری تراز تجاری را بررسی می‌کند

صرفه‌جویی یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار باامضای ۱۳۰ قرارداد بومی‌سازی تجهیزات راهبردی

تولید بار اول تجهیزات و فرآیندهای راهبردی صنعتی آغاز مسیر کنترل کسری تراز تجاری و تولید محصولات با ارزش افزوده بالاست

جلوگیری از خروج ارز از کشور با حمایت از تولید بار اول

محمدضامبلغی عضو مجمع نمایندگان لرستان با اشاره به‌رفع مشکلات خریدمحصولات شرکت‌های دانش‌بنیان و اقدامات معاون علمی و فناوری رئیس جمهور با ایجاد کار گروه «تولید بار اول» در راستای ترک تشریفات مزاحم در این بخش به «جوان» می‌گوید: «ایجاد کار گروه تولید بار اول در راستای ترک تشریفات و مناقصات طولانی مدت موجب می‌شود تا مسیر حرکت شرکت‌های دانش‌بنیان هموار شود. حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان مانع از خروج ارز از کشور خواهد شد، بسیاری از شرکت‌ها زود به‌ه همراه دارد. صنایع با کاهش وابستگی به واردات، تثبیت نرخ ارز و ایجاد پس‌انداز ارزی می‌توانند رقابت‌پذیری خود را تقویت کنند، خودکفایی ملی را افزایش دهند و کسری مزایای بی‌شماری را برای صنایع ایران و کل اقتصاد کشور به‌همراه دارد. صنایع با کاهش وابستگی به واردات، تثبیت نرخ ارز و ایجاد پس‌انداز ارزی می‌توانند رقابت‌پذیری خود را تقویت کنند، خودکفایی ملی را افزایش دهند و کسری تراز تجاری را برطرف کنند. علاوه بر این، تلاش‌های بومی‌سازی فرصت‌هایی برای رشد صادرات ایجاد می‌کند

و به ایران اجازه می‌دهد تا به بازارهای جدید دست یابد و سبد صادراتی خود را متنوع کنند. در نهایت، بومی‌سازی تجهیزات استراتژیک به‌دگرگونی اقتصادی، توسعه زنجیره ارزش و ایجاد یک بخش صنعتی انعطاف‌پذیرتر و پررونق کمک می‌کند.

عضو مجمع نمایندگان لرستان تأکید می‌کند: «هرگونه تلاش در قالب سازوکار «تولید بار اول» ان بهم با هدف ترک تشریفات در زمینه خرید محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند باعث رشد تولیدات این شرکت‌ها شده و به نوعی خنثی کردن تحریم‌ها را میسر کرده و مانع از خروج ارز از کشور شود.»

استفاده صنعت از محصولات تولید بار اول شرکت‌های دانش‌بنیان

رمضانعلی سنگدوبنی عضو کمیسیون انرژی مجلس با اشاره به رفع مشکلات خرید محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان و اقدامات معاون علمی و فناوری رئیس جمهور با ایجاد کار گروه «تولید بار اول» در راستای ترک تشریفات مزاحم در این بخش به «جوان» می‌گوید: «رویکرد «تولید بار اول» در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار حائز اهمیت است و قوانینی مانند قانون جهش تولید دانش‌بنیان ما را به

این سستی سوق می‌دهد که بتوانیم از تولیدات داخلی شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور استفاده کنیم.» سنگدوبنی با بیان اینکه معاونت علمی و فناوری

رئیس جمهور باید پای کار حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان بایستد، می‌افزاید: «این معاونت باید در قالب پیشنهادهی به دولت تأکید کند شرکت‌هایی که به‌رفع مشکلات خریدمحصولات شرکت‌های دانش‌بنیان و اقدامات معاون علمی و فناوری رئیس جمهور با ایجاد کار گروه «تولید بار اول» در راستای محصولات خود را به‌فروش برسانند. مطمئناً دستگاه‌های نظارتی در این بخش پای کار خواهند آمد و این اقدامات را مدنظر قرار خواهند داد.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی در رابطه با کاهش کسری تراز تجاری کشور به کمک تولید بار اول تصریح می‌کند: «یکی از مزیت‌های مهم بومی‌سازی تجهیزات راهبردی صنایع کشور به کمک سازوکار تولید بار اول، کاهش ارزی‌بری صنایع است. از طرف دیگر علاوه بر رفع نیاز تولید داخل و کاهش وابستگی به خارجی و همچنین کاهش ارزی‌بری صنایع و صرفه‌جویی ارزی، به دلیل دستیابی به تکنولوژی بومی‌سازی، امکان صادرات و بازرسازی جدید برای تجهیزات بومی‌سازی شده وجود دارد که از این طریق موجب افزایش درآمد‌های ارزی نیز خواهد شد. به این ترتیب تولید بار اول تجهیزات راهبردی صنعتی به حل مشکل کسری تراز تجاری کشور کمک خواهد کرد.»

رمضانعلی سنگدوبنی عضو کمیسیون انرژی مجلس

از مزیت‌های مهم بومی‌سازی تجهیزات راهبردی صنایع به کمک سساز و کار تولید بار اول، کاهش ارزی‌بری صنایع و رفع نیاز تولید داخل و کاهش وابستگی به خارج و همچنین کاهش ارزی‌بری صنایع و صرفه جوی ارزی به دلیل دستیابی به تکنولوژی بومی‌سازی است